

PRAVILNIK

O KUĆNOM REDU KAZNENO-POPRAVNIH ZAVODA I OKRUŽNIH ZATVORA

("Sl. glasnik RS", br. 110/2014)

I UVODNE ODREDBE

Predmet Pravilnika

Član 1

Ovim pravilnikom bliže se uređuju način života i rada osuđenih u kazneno-popravnim zavodima, okružnim zatvorima i kazneno-popravnim zavodu za žene (u daljem tekstu: zavod), ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

Dostupnost teksta Pravilnika

Član 2

Tekst ovog pravilnika, u skladu sa Zakonom o izvršenju krivičnih sankcija (u daljem tekstu: Zakon), dostupan je osuđenom sve vreme izdržavanja kazne, na jeziku koji je u upotrebi u zavodu, u skladu sa zakonom koji uređuje službenu upotrebu jezika i pisma.

Osuđeni koji je nepismen, ne može da čita ili je gluvonem, ili ne poznaje jezik, u skladu sa Zakonom, o pravima i obavezama koje ima za vreme izdržavanja kazne u zavodu biće upoznat usmeno ili uz pomoć tumača.

II PRIJEM OSUĐENOG

Prijem i identifikacija osuđenog

Član 3

Prilikom prijema osuđenog utvrđuje se njegov identitet, na osnovu izvršne sudske presude, naloga za izdržavanje kazne, ličnih isprava (lične karte, putne isprave) ili drugih dokumenata pogodnih za utvrđivanje identiteta izdatih od strane nadležnih organa.

U slučaju sumnje u identitet osuđenog, zaposleni u zavodu (u daljem tekstu: službeno lice) zadržaće lice koje se javilo ili je dovedeno radi izvršenja kazne i o tome odmah obavestiti područni organ policije, koji će preduzeti mere radi utvrđivanja identiteta.

Lični pretres i pregled tela osuđenog

Član 4

Prilikom prijema obavlja se lični pretres i pregled tela osuđenog.

Lični pretres osuđenog obavljaju ovlašćena službena lica.

Pregled tela osuđenog obavljaju najviše dva ovlašćena službena lica istog pola kao i osuđeni, u odvojenoj prostoriji i bez prisustva drugih lica.

Ukoliko je potreban, pregled telesnih otvora osuđenog obavlja zdravstveni radnik, u skladu sa Zakonom.

Lični pretres i pregled tela obavlja se na način koji ne sme biti ponižavajući i kojim se poštuje psihički i fizički integritet osuđenog i čuvaju njegove lične stvari.

Postupanje sa ličnim stvarima osuđenog

Član 5

Prilikom prijema u zavod obavlja se pregled ličnih stvari osuđenog.

Osuđenom licu se privremeno oduzimaju novac, dragocenosti, mobilni telefon, stvari koje, u skladu sa ovim pravilnikom, osuđeni ne može posedovati i druge stvari, odnosno predmeti podobni za ugrožavanje lica, samopovređivanje, uništavanje imovine i ugrožavanje bezbednosti u zavodu.

Osuđeni zadržava ortopedska i druga medicinska pomagala, a po odobrenju lekara i nužne lekove.

Kvarljive stvari se, u skladu sa Zakonom, uništavaju, o čemu se sačinjava zapisnik čiji se primerak uručuje osuđenom.

Potvrda o privremeno oduzetim predmetima

Član 6

O privremeno oduzetim stvarima sačinjava se potvrda koja sadrži sledeće podatke: broj potvrde; ime i prezime osuđenog; ime jednog od roditelja; vrstu, količinu, težinu i druga bitna svojstva oduzetih stvari; datum i čas privremenog oduzimanja, potpis službenog lica i potpis osuđenog. Potvrda se sačinjava u tri primerka.

Primerak potvrde uručuje se osuđenom, drugi primerak se ulaže u zavodsku arhivu, a treći na depozit osuđenog.

Ako se privremeno oduzimaju devizne novčanice, upisuje se vrsta valute, apoeni i serijski brojevi novčanica.

Privremeno oduzimanje stvari koje su u vezi sa krivičnim delom

Član 7

Stvari za koje postoji verovatnoća da su u vezi sa drugim krivičnim delom, privremeno se oduzimaju od osuđenog i o tome se obaveštava nadležni državni organ.

O privremeno oduzetim stvarima sačinjava se zapisnik i izdaje potvrda iz člana 6. stav 1. ovog pravilnika.

Čuvanje privremeno oduzetih stvari

Član 8

Privremeno oduzete stvari od osuđenog, u skladu sa Zakonom, stavljaju se na depozit ili se predaju, odnosno dostavljaju o trošku osuđenog licu koje on odredi.

Oduzete stvari koje nisu predate, dostavljene ili uništene čuvaju se u posebnoj prostoriji zavoda, osigurane od oštećenja i nestanka.

Devizne novčanice i dragocenosti čuvaju se u kasi ili na drugom sigurnom mestu.

Vraćanje privremeno oduzetih stvari

Član 9

Prilikom otpuštanja sa izvršenja kazne, osuđenom se vraćaju privremeno oduzete stvari, o čemu se sačinjava zapisnik. Primerak zapisnika uručuje se osuđenom.

Osuđeni može i prilikom izlaska iz zavoda preuzeti privremeno oduzete stvari, o čemu se sačinjava zapisnik.

Zapisnik iz st. 1. i 2. ovog člana potpisuju službeno lice i osuđeni.

Javljanje osuđenog po prijemu

Član 10

Osuđenom se, odmah po prijemu, omogućava da se javi porodici ili licu koje on odredi, o trošku zavoda.

Higijenske mere

Član 11

Neposredno posle prijema u zavod osuđeni će se okupati i zadužiti sa čistom odećom, obućom, rubljem i posteljinom.

Osuđeni koji prema ličnim dokumentima ima brkove, može brkove da zadrži tokom izdržavanja kazne.

Izuzetno, na obrazloženu molbu osuđenog koji prema ličnim dokumentima ima bradu, upravnik zavoda može odlučiti da osuđeni može da zadrži bradu tokom izdržavanja kazne, ukoliko za to

postoje verski ili zdravstveni razlozi. U slučaju postojanja zdravstvenih razloga prethodno se pribavlja mišljenje lekara zavoda.

Na obrazloženu molbu osuđenog koji prema ličnim dokumentima ima dužu kosu, upravnik zavoda može odlučiti da osuđeni može da zadrži dužu kosu tokom izdržavanja kazne, ukoliko za to postoje opravdani razlozi.

U slučaju potrebe, zdravstveni radnik obaviće dezinfekciju i dezinsekciju osuđenog i preduzeti druge neophodne higijenske mere.

Prilikom pregleda i preduzimanja higijenskih mera poštuje se ličnost i dostojanstvo osuđenog.

Lekarski pregled

Član 12

Neposredno posle prijema u zavod, a najkasnije u roku od 24 časa, lekar obavlja zdravstveni pregled osuđenog. Na zahtev osuđenog ili zbog uočenih zdravstvenih smetnji tokom prijema, pregled se obavlja bez odlaganja.

Prvi zdravstveni pregled se sastoji od vizuelnog pregleda tela osuđenika, uzimanja anamnestičkih podataka, podataka o akutnim i hroničnim oboljenjima, provere i merenja osnovnih telesnih funkcija (disanje, pritisak, motorika i sl.).

Prilikom prvog pregleda otvara se zdravstveni karton osuđenika, i unose se podaci do kojih se došlo prilikom prvog pregleda.

Prijemno odeljenje

Član 13

Nakon stupanja u zavod, u skladu sa Zakonom, osuđeni se upućuje u prijemno odeljenje, gde se može zadržati najduže 30 dana.

Za svakog osuđenog obrazuje se lični list u koji se unose matični broj u zavodu i podaci o osuđenom.

Službena lica, u skladu sa Zakonom, osuđenog fotografišu, uzimaju od njega otiske papilarnih linija sa prstiju, mere njegovu telesnu težinu i visinu, beleže lični opis, osobene znake, tetovaže i druga obeležja ukoliko ih ima.

U prijemnom odeljenju ličnost osuđenog se upoznaje sa psihološkog, pedagoškog, kriminološkog, socijalnog, zdravstvenog i bezbednosnog stanovišta.

III POLOŽAJ OSUĐENOG

Prava osuđenog

Član 14

Osuđeni koji je upućen u zavod ostvaruje, u skladu sa Zakonom, prava na: čovečno postupanje; smeštaj; slobodno vreme; higijenu; ishranu; odeću, rublje i obuću; upućivanje podnesaka; dopisivanje; telefonski razgovor; pravnu pomoć; posete; boravak u posebnoj prostoriji; prijem paketa; prijem novčanih pošiljki; rad i prava na osnovu rada; zdravstvenu zaštitu; obaveštavanje; obrazovanje; ostvarivanje verskih prava; podnesak, pritužbu i žalbu i sudsku zaštitu.

Pored prava iz stava 1. ovog člana, osuđena žena koja ima dete ima i druga prava, u skladu sa Zakonom.

Smeštaj osuđenog

Član 15

Smeštaj osuđenog odgovara savremenim zdravstvenim, higijenskim i prostornim uslovima i mesnim klimatskim prilikama.

Smeštaj osuđenog sa invaliditetom je primeren vrsti i stepenu njegovih potreba.

Prostorije u kojima osuđeni borave

Član 16

Prostorije u kojima osuđeni u zavodu žive i rade su čiste, suve, proветриne, zagrejane i dovoljno osvetljene kako prirodnim, tako i veštačkim svetlom koje omogućava čitanje i rad bez smetnji za vid.

Spavaonica je toliko prostrana da svakom osuđenom pripada najmanje osam metara kubnih prostora i četiri kvadratna metra.

Osuđenima se obezbeđuje prostor za dnevni boravak.

U prostoru za dnevni boravak obezbeđuje se dovoljan broj stolica i odgovarajući broj stolova prema broju osuđenika koji ga koriste.

Prostor za dnevni boravak ima tehničke uslove za korišćenje radio i televizijskog aparata.

Prostorije u zavodu imaju primerenu sanitarnu opremu koja omogućava obavljanje fizioloških potreba u čistim uslovima kad god to osuđeni želi, uz obezbeđenje privatnosti.

Prostorije u kojima osuđeni borave, rade i hrane se, zagrevaju se u zimskom periodu. Zagrevanje prostorija zavisi od klimatskih uslova, a po pravilu traje od 15. oktobra do 15. aprila. Ukoliko vremenski uslovi ili drugi objektivni razlozi to zahtevaju, upravnik zavoda može skratiti ili produžiti grejnu sezonu.

Odeća, rublje i obuća

Član 17

Osuđenom se obezbeđuje odeća, obuća, rublje i posteljina. Za vreme rada osuđenom se obezbeđuje radna odeća i obuća.

Posteljina

Član 18

Svakom osuđenom se obezbeđuje poseban ležaj sa posteljinom.

Posteljina se sastoji od: dušeka, jastuka, jastučnice, čaršava, ćebadi i navlake za ċebe.

Posteljina osuđenih menja se dva puta mesečno, a po potrebi i češće.

Čuvanje stvari dobijenih na upotrebu

Član 19

Osuđenom se saopštava da je dužan da čuva i održava stvari dobijene na upotrebu i tom prilikom potpisuje listu zaduženja.

Stvari za ličnu upotrebu

Član 20

Za vreme izvršenja kazne osuđeni može posedovati: pribor za održavanje lične higijene; pribor za brijanje koji ne ugrožava bezbednost; ortopedska pomagala; pribor za pisanje; pribor za čišćenje odeće i obuće; ručni sat; venčani ili verenički prsten; stvari i literaturu za versku upotrebu; perorez sa zaobljenim vrhom dužine do šest centimetara; sopstvenu posteljinu, rublje i obuću; lulu; duvan i cigarete, kao i odeću i obuću za fizičku aktivnost. Osuđeni može imati kod sebe stvari u količini kojom se ne narušava bezbednost i red.

Zavod osuđenom obezbeđuje poseban orman za odlaganje stvari koje može koristiti u zavodu.

Održavanje lične i opšte higijene

Član 21

Osuđeni, u skladu sa Zakonom, mora da održava ličnu higijenu, higijenu odeće, i prostorija u kojima boravi, a zavod mora da mu obezbedi pribor i sredstva za održavanje higijene.

Ukoliko osuđeni nije u stanju da ispunjava obaveze iz stava 1. ovog člana, zavod mu pruža odgovarajuću pomoć.

Osuđenom se omogućava kupanje i topla voda za kupanje najmanje tri puta nedeljno, a radno angažovanom osuđenom svakodnevno, u uslovima kojima se obezbeđuje njegova privatnost. Prostorija za kupanje mora biti odgovarajuće opremljena i zagrejana.

Osuđeni mora da bude uredno podšišan i obrijan i da kosu uredno održava.

Ukoliko osuđeni nosi brkove, odnosno ukoliko mu je odobreno da nosi bradu ili dužu kosu mora uredno da ih održava. Nošenje brade, brkova ili duže kose može se privremeno ograničiti iz bezbednosnih ili higijenskih razloga, dok ti razlozi postoje.

Osuđenom se za vreme izdržavanja kazne obezbeđuje mesto za čišćenje i održavanje odeće i obuće.

Pranje, sušenje i peglanje rublja i odeće, kao i posteljine obavlja se u zajedničkoj perionici zavoda.

Zabrana pušenja u sobi za spavanje

Član 22

Zabranjeno je pušenje u sobi za spavanje, trpezariji i u radnim prostorima gde postoji mogućnost izbijanja požara. U zavodu postoji prostor koji je određen za pušenje.

Zdravstvena zaštita

Član 23

Zavod obezbeđuje osuđenom sve potrebne uslove za ostvarivanje zdravstvene zaštite koja je utvrđena Zakonom.

Zavod obezbeđuje lekove sa pozitivne liste.

Zavod ima posebnu prostoriju za obavljanje zdravstvenih pregleda i posebnu bolesničku sobu. Prostorija i soba moraju biti dovoljno prostrane, osvetljene prirodnim i veštačkim svetlom, proventrene, čiste, zagrejane i opremljene odgovarajućim sanitarnim uređajima sa hladnom i toplom vodom.

Posebna prostorija za obavljanje zdravstvenih pregleda mora imati: odgovarajući broj stolova i stolica; sto za pregled; paravan za obezbeđenje privatnosti osuđenog; orman za smeštaj lekova koji se zaključava; orman za odlaganje zdravstvene dokumentacije; stetoskop; aparat za merenje krvnog pritiska; neurološki čekić i lampu; podnu lampu za pregled; digitalni glukometar; jednokratne testove za dijabetes; spatule; sterilizator; termometar; aparat za davanje kiseonika sa bocom; AMBU set za reanimaciju; negatoskop za pregled rendgen filmova; pribor za prvu pomoć; hirurški set instrumenata za male hirurške intervencije u kaseti; zavojni i drugi potrošni medicinski materijal, kao i drugu neophodnu opremu za zdravstveni pregled i obavljanje ambulantnih intervencija.

Orman za smeštaj lekova u svakom trenutku mora sadržati dovoljnu količinu odgovarajućih i upotrebljivih lekova.

Bolesnička soba mora imati odgovarajući broj kreveta i noćnih stočića.

Kada je bolničko lečenje organizovano u zavodu, o pojedinim pitanjima koja se odnose na način života i rada osuđenih odlučuje upravnik zavoda, po predlogu lekara.

Lečenje osuđenog uz njegov pristanak

Član 24

Lečenje osuđenog, u skladu sa Zakonom, sprovodi se uz njegov pristanak.

Prisilno hranjenje osuđenog, u skladu sa Zakonom, nije dozvoljeno.

Izuzetno, ako osuđeni odbijanjem lečenja ili hrane ozbiljno ugrozi svoje zdravlje ili život primeniće se medicinske mere koje odredi lekar, u skladu sa Zakonom.

Zdravstveni pregled i medicinska dokumentacija

Član 25

Zdravstveni pregled se obavlja pojedinačno i na način kojim se poštuje ličnost i dostojanstvo osuđenog.

Zdravstveni pregled osuđenog, u skladu sa Zakonom, vrši se samo u prisustvu zdravstvenog radnika, osim ako zdravstveni radnik drukčije zatraži.

Podaci do kojih se došlo na osnovu pregleda unose se u protokol i zdravstveni karton osuđenog.

Medicinska dokumentacija koju je osuđeni doneo sa sobom u zavod, kao i dokumentacija o zdravstvenom stanju koja se formira u zavodu, dostavlja se drugom zavodu u slučaju premeštaja. Osuđeni može, u skladu sa Zakonom, da fotokopira svoju medicinsku dokumentaciju o svom trošku.

Davanje informacija o zdravstvenom stanju

Član 26

Osuđeni ima pravo da bude upoznat sa nalazima o njegovom zdravstvenom stanju i sadržinom njegovog zdravstvenog kartona, u skladu sa propisima koji uređuju zdravstvenu zaštitu.

Član porodice ili drugo lice koje osuđeni odredi može dobiti informaciju o zdravstvenom stanju osuđenog od lekara, u skladu sa propisima koji uređuju zdravstvenu zaštitu.

Pridržavanje mera zdravstvene zaštite

Član 27

Osuđeni preduzima neophodne mere u cilju zaštite zdravlja i higijene i primenjuje uputstava lekara o sprovođenju lečenja i sprečavanju zaraznih bolesti.

Propisivanje terapije

Član 28

Lekar propisuje terapiju i organizuje način njenog izdavanja, davanja i evidentiranja.

Lekar propisuje koje lekove osuđeni može imati kod sebe.

Nabavka lekova i ortopedskih pomagala

Član 29

Po odobrenju lekara zavoda, osuđeni može da nabavlja lekove, vitamine i ortopedska pomagala o svom trošku ili da ih prima od članova porodice ili bliskih lica.

Čuvanje podataka o zdravstvenom stanju

Član 30

Zdravstveni radnik čuva, kao profesionalnu tajnu, sve podatke do kojih dođe tokom pregleda i lečenja bolesnika, osim u slučaju kada je oslobođen obaveze čuvanja tajne na osnovu posebnog propisa.

Javljanje na lekarski pregled

Član 31

Osuđeni se za lekarski pregled može javiti svakog dana nadležnom zaposlenom iz službe za obezbeđenje, koji ga u njegovom prisustvu upisuje u knjigu lekarskih pregleda i sprovodi do lekara, u skladu sa radnim vremenom službe za zdravstvenu zaštitu, a najkasnije prvog narednog radnog dana.

Prilikom prijavljivanja, osuđeni nije dužan da navodi razloge za lekarski pregled.

U hitnim slučajevima, svako službeno lice zavoda je obavezno da zatraži pravovremeno pružanje stručne lekarske pomoći osuđenom.

Redovno radno vreme službe za zdravstvenu zaštitu zavoda određuje se u skladu sa uslovima života i rada osuđenih u zavodu.

Osuđeni mora biti obavešten o redovnom radnom vremenu službe za zdravstvenu zaštitu.

Zdravstvena zaštita iz oblasti stomatologije

Član 32

Osuđenom se mora omogućiti zdravstvena zaštita iz oblasti stomatologije.

Stomatološke usluge može pružati samo doktor stomatologije.

Zdravstvenu zaštitu iz oblasti stomatologije zavod obezbeđuje u skladu sa opštim propisima koji uređuju zdravstvenu zaštitu.

Zavod koji ima stomatološku ambulantu obezbeđuje odgovarajuću opremu, pribor i materijal za lečenje, popravku i vađenje zuba.

Ishrana

Član 33

Osuđenom se obezbeđuju tri obroka dnevno (doručak, ručak i večera) koji se daju u pravilnim razmacima sa odgovarajuće pripremljenom, posluženom i raznovrsnom hranom.

Najmanje dva puta nedeljno osuđenom se obezbeđuje sveže voće i povrće u skladu sa godišnjim dobom. Posluženi obroci moraju zadovoljavati higijenske standarde.

Osuđenom se, u skladu sa Zakonom, obezbeđuje ishrana vodeći računa o njegovim verskim uverenjima, a prema mogućnostima zavoda.

Jelovnik

Član 34

Sadržaj ishrane osuđenog utvrđuje se nedeljno jelovnikom. Jelovnik sastavlja kuvar, uz pribavljeno mišljenje lekara, a odobrava ga upravnik zavoda.

Jelovnik se objavljuje najkasnije poslednjeg dana u nedelji za narednu nedelju.

Objavljeni jelovnik se može iz opravdanih razloga izmeniti, s tim što se izmene objavljuju dan ranije.

Kantina

Član 35

Osuđenom se omogućava da o svom trošku, radnim danom, dva puta nedeljno, iz prodavnice - kantine zavoda nabavlja prehrambene i druge stvari za ličnu upotrebu. Radno vreme kantine i cene u kantini moraju biti određeni i istaknuti.

Prilikom snabdevanja kantine uvažavaju se opravdani zahtevi osuđenih. Ako u kantini zavoda nije moguće obezbediti odgovarajuće stvari, zavod obezbeđuje nabavku stvari na drugi odgovarajući način.

Osuđeni može mesečno nabavljati prehrambene i druge stvari za ličnu upotrebu u visini iznosa prosečne zarade u Republici Srbiji za prethodni mesec.

Dopisivanje

Član 36

Osuđeni se može dopisivati o svom trošku.

Dopisivanje može ograničiti samo sud, u skladu sa Zakonom.

Pisma koja su zadržana na osnovu odluke suda o uskraćivanju dopisivanja odlažu se u lični list. Osuđeni se obaveštava o odlaganju pisma.

Osuđeni prima i šalje pismo u zatvorenoj koverti. Prijem i otpremanje pošte vrši se preko zavoda.

Ukoliko postoji sumnja da se u koverti nalazi nedozvoljena stvar, koverta će se otvoriti i pregledati u prisustvu osuđenog koji je šalje ili prima, a nedozvoljene stvari će se oduzeti.

Podnesci

Član 37

Osuđeni može bez ograničenja i nadzora upućivati podneske braniocu, sudovima, Zaštitniku građana ili drugim državnim organima i međunarodnim organima i organizacijama za zaštitu ljudskih prava.

Strani državljanin, odnosno osuđeni čije interese ne štiti nijedna država može slati podneske, u skladu sa Zakonom.

Osuđeni podneske prima i upućuje preko zavoda u zatvorenoj koverti, o svom trošku, o čemu se izdaje potvrda.

Na molbu osuđenog koji nema novčanih sredstava, upravnik zavoda, u skladu sa Zakonom, može odobriti slanje podnesaka o trošku zavoda.

Telefoniranje

Član 38

Osuđeni koji je razvrstan u zatvoreno odeljenje može da telefonira najmanje četiri puta nedeljno, a osuđeni koji je razvrstan u poluotvoreno i otvoreno odeljenje može telefonirati svakodnevno, u skladu sa mogućnostima zavoda.

Zavod obezbeđuje potreban broj telefonskih govornica, u zavisnosti od broja osuđenih.

Telefoniranje se obavlja na osnovu rasporeda koji se unapred objavljuje.

Telefonski razgovori ukupno traju, po pravilu, najduže petnaest minuta.

Telefonski razgovor se obavlja na jeziku po izboru i o trošku osuđenog.

Telefoniranje može ograničiti samo sud, u skladu sa Zakonom.

Obaveštavanje

Član 39

Osuđeni može nabavljati knjige, časopise i druga sredstva javnog obaveštavanja izdata, odnosno proizvedena u zemlji i inostranstvu.

Zavod ima biblioteku sa dovoljnim brojem knjiga iz različitih područja.

Biblioteka obavezno ima tekst važećeg Ustava Republike Srbije, Krivičnog zakonika, Zakonika o krivičnom postupku, Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, Zakona o pomilovanju, Zakona o Zaštitniku građana, podzakonskih akata koji su doneti na osnovu Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, kao i tekstove potvrđenih međunarodnih akata koji se odnose na izvršenje krivičnih sankcija i zaštitu osnovnih ljudskih prava i sloboda.

Zavod saraduje sa bibliotekama, a prema potrebi obezbeđuje i druga audio-vizuelna sredstva javnog obaveštavanja.

Osuđenom je dozvoljeno da knjige i druga sredstva javnog obaveštavanja iznosi iz biblioteke radi korišćenja u slobodno vreme.

Način izdavanja i korišćenja knjiga i drugih sredstava javnog obaveštavanja određuje upravnik zavoda.

Obrazovanje

Član 40

Zavod organizuje opismenjavanje, osnovno i stručno obrazovanje, prema programu postupanja. Zavod omogućava polaganje ispita u zavodu i van zavoda.

Ukoliko se osuđeni obrazuje ili školuje, zavod, prema svojim mogućnostima i u okviru programa postupanja, obezbeđuje odgovarajuće uslove i vreme za učenje.

Troškove obrazovanja koje ne organizuje zavod snosi osuđeni.

Rad, osposobljavanje za rad i stručno usavršavanje osuđenih

Član 41

Rad osuđenog, u skladu sa Zakonom, sastavni je deo programa postupanja.

Svrha rada je, u skladu sa Zakonom, da osuđeni stekne, održi i poveća svoje radne sposobnosti, radne navike i stručno znanje kako bi mu se omogućili uslovi za uspešnu reintegraciju.

Osposobljavanje za rad i stručno usavršavanje osuđenih obavlja se kroz teorijsku pripremu i praktičnu obuku, prema mogućnostima zavoda.

Slobodno vreme

Član 42

Osuđeni ima pravo, u skladu sa Zakonom, da izvan zatvorenih prostorija na svežem vazduhu, u slobodno vreme, provede najmanje dva časa dnevno.

Zavod organizuje različite oblike aktivnosti za zadovoljenje fizičkih, umetničkih, kulturnih i radnih potreba osuđenih.

Zavod, u skladu sa svojim mogućnostima, obezbeđuje prostor i opremu za korišćenje slobodnog vremena osuđenih.

U zavodu se organizuju kulturne, radne, zabavne i sportsko-rekreativne aktivnosti.

U slobodno vreme osuđeni se prema svojim sklonostima i interesovanjima mogu baviti izradom umetničkih predmeta i drugim vidovima stvaralačkog izražavanja.

Sportske aktivnosti

Član 43

Zavod, u skladu sa svojim mogućnostima, omogućuje bavljenje telesnim vežbanjem i sportskim aktivnostima i u tu svrhu obezbeđuje sportske terene, prostorije, sportske rekvizite i teretanu sa pripadajućom opremom.

Aktivnosti iz stava 1. ovog člana organizuju se tokom celog dana, u skladu sa donetim programom.

Verska prava osuđenih

Član 44

Osuđenog može jednom nedeljno da poseti svešteno lice ili drugi verski službenik.

Ako u zavodu postoji dovoljan broj osuđenih iste veroispovesti, na njihov zahtev, u skladu sa Zakonom, upravnik zavoda će dozvoliti sveštenom licu ili drugom verskom službeniku te veroispovesti da ih redovno posećuje ili da u zavodu ima redovnu službu ili nastavu.

Posete

Član 45

Poseta osuđenom se obavlja subotom ili nedeljom i u dane neradnog državnog praznika u vremenu od 9,00 do 17,00 časova. Poseta traje najkraće jedan čas. Trajanje posete duže od jednog časa odobrava upravnik zavoda.

Upravnik zavoda može odobriti posete i drugim danima ukoliko za to postoje opravdani razlozi.

Prostorija za posete mora biti prostrana, čista, osvetljena, zagrejana prema potrebi, provetrena, sa odgovarajućim sanitarnim uređajima i odgovarajućim brojem stolica i stolova. Poseta se može obaviti i na pogodnim otvorenim prostorima u zavodu.

Zavod je obavezan da na vidnom mestu istakne podatke o vremenu i uslovima posete.

Sve posete se evidentiraju u knjigu poseta.

U karton posete osuđenog unose se podaci o licima koja će ga posećivati.

Ukoliko su podaci koje osuđeni daje o licima koja će ga posećivati netačni, osuđeni će biti disciplinski kažnjen.

Posete branioca

Član 46

Branilac, punomoćnik ili lice koje je on pozvao radi davanja punomoćja o zastupanju posećuje osuđenog u radno vreme.

Poseta se obavlja u prostoriji pogodnoj za ostvarivanje prava osuđenog na posetu branioca ili punomoćnika ili lica koje je on pozvao radi davanja punomoćja o zastupanju.

Poseta branioca, punomoćnika ili lica koje je osuđeni pozvao radi davanja punomoćja o zastupanju unosi se u odgovarajuću evidenciju poseta.

Pretres posetioca

Član 47

Posetiocu se utvrđuje identitet i upisuje se u knjigu poseta.

Posetilac se pretresa pre ulaska u prostoriju za posetu. Lični pretres vrši službeno lice istog pola kao i posetilac, na način kojim se poštuje dostojanstvo i čuvaju lične stvari posetioca.

Ako posetilac ne pristane na pretres, poseta se neće omogućiti.

Ukoliko posetilac ili osuđeni svojom radnjom ili stanjem ugrožava red ili bezbednost, upravnik zavoda ili lice koje on ovlasti, može uskratiti ili prekinuti posetu.

Ukoliko posetilac pokuša da unese nedozvoljene predmete ili stvari poseta će se prekinuti ili se neće dozvoliti.

Stvari pronađene prilikom pretresa za koje postoji verovatnoća da su u vezi sa nekim krivičnim delom, oduzimaju se od posetioca i o tome se odmah obaveštava područni organ policije. O privremeno oduzetim stvarima sačinjava se zapisnik.

Boravak u posebnoj prostoriji

Član 48

Osuđeni ima pravo, u skladu sa Zakonom, da jednom u dva meseca boravi s bračnim drugom, decom ili drugim bliskim licem tri časa u posebnim prostorijama zavoda.

Posebna prostorija zavoda mora biti dovoljno prostrana, zagrejana, osvetljena, sa potrebnim nameštajem, kupatilom i prilagođena za boravak dece.

Pod bliskim licima podrazumevaju se lica koja su upisana u karton poseta osuđenog.

Prijem paketa

Član 49

Težina paketa može biti do deset kilograma.

Paket sadrži stvari koje osuđeni može posedovati, u skladu sa članom 20. ovog pravilnika (osim duvana) i fabrički zapakovane prehrambene proizvode. Upravnik zavoda ili lice koje on odredi može odobriti prijem i druge hrane koja će se upotrebiti u toku dana.

Paket se osuđenom može dostaviti poštom ili prilikom posete.

Pregled svakog paketa se obavlja u prisustvu osuđenog.

Ukoliko se ustanovi da se u paketu nalaze stvari koje osuđeni ne može posedovati, one će se izdvojiti. Izdvojene stvari će se o trošku osuđenog vratiti pošiljaocu ili predati posetiocu.

Lako kvarljive stvari se uništavaju u prisustvu osuđenog.

Ukoliko težina paketa prelazi deset kilograma, osuđeni će u prisustvu službenog lica izdvojiti stvari koje prelaze dozvoljenu težinu. Ove stvari vraćaju se pošiljaocu ili se predaju posetiocu, o trošku osuđenog.

Izuzetno, u opravdanim slučajevima upravnik zavoda ili lice koje on ovlasti može dozvoliti prijem stvari osuđenom preko dozvoljene težine.

Prijem novčanih pošiljki

Član 50

Osuđeni ima pravo, u skladu sa Zakonom, na neograničeni prijem i slanje novčanih pošiljki.

Novac koji osuđeni prima, u skladu sa Zakonom, deponuje se na novčani depozit.

Mesečni iznos novca kojim osuđeni slobodno raspolaže, u skladu sa Zakonom, je iznos prosečne zarade u Republici Srbiji za prethodni mesec prema poslednjim podacima organa nadležnog za poslove statistike.

Proširena prava i pogodnosti osuđenih

Član 51

Osuđenom se mogu dodeliti proširena prava i pogodnosti, u skladu sa Zakonom.

Proširena prava i pogodnosti osuđenog koja obuhvataju izlaske i odsustva iz zavoda ne mogu se spajati sa korišćenjem godišnjeg odmora izvan zavoda ili otpuštanjem iz zavoda.

Proširena prava i pogodnosti osuđenog koja obuhvataju izlaske i odsustva iz zavoda u jednom mesecu, ne mogu se prenositi u drugi mesec.

Proširena prava i pogodnosti osuđenog koja obuhvataju odsustva iz zavoda mogu se koristiti najviše onoliko puta koliko ima vikenda i praznika u toku meseca i najmanje u trajanju od 24 sata.

Vreme izlaska i povratka osuđenog u zavod ne može biti određeno u vremenu od 20,00 do 8,00 časova.

U slučaju korišćenja pogodnosti izlaska i odsustva iz zavoda u mesecu u kom se osuđeni otpušta sa izdržavanja kazne, ili mu se prekida izvršenje kazne, odnosno u kom koristi godišnji odmor izvan zavoda, uzeće se u obzir broj dana provedenih na izdržavanju kazne u tom mesecu i srazmerno utvrditi trajanje odsustva.

U slučaju premeštaja u zavod i odeljenje istog ili otvorenijeg tipa, osuđeni koristi vrstu i obim dodeljenih proširenih prava i pogodnosti koja nije iskoristio u mesecu u kom je izvršen premeštaj.

Prava i pogodnosti koja podrazumevaju izlazak i odsustvo iz zavoda

Član 52

Prilikom korišćenja proširenih prava i pogodnosti koja podrazumevaju izlazak i odsustvo iz zavoda, osuđenom se izdaje pisana dozvola za izlazak koja sadrži: ime i prezime osuđenog, ime jednog roditelja, matični broj u zavodu, jedinstveni matični broj građana, adresu prebivališta, dan i čas izlaska i povratka u zavod, datum izdavanja, potpis ovlašćenog lica i pečat zavoda.

Vanredni izlazak i odsustvo

Član 53

Iz posebno opravdanih razloga, u skladu sa Zakonom, upravnik zavoda može osuđenom odobriti vanredni izlazak ili odsustvo iz zavoda do sedam dana.

Vanredni izlazak ili odsustvo iz zavoda osuđenom se može odobriti bez obzira na grupu i iskorišćena proširena prava i pogodnosti zbog: smrti člana uže porodice, obilaska teže obolelog člana uže porodice, rođenja deteta, zaključenja braka, kao i iz drugih posebno opravdanih razloga.

Ukoliko postoje bezbednosni razlozi zavod će diskretno i efikasno obezbediti vanredni izlazak i prisustvo osuđenog u slučajevima predviđenim st. 1. i 2. ovog člana.

Podnesak i pritužba

Član 54

U cilju ostvarivanja svojih prava osuđeni se, u skladu sa Zakonom, može podneskom pismeno obratiti načelniku službe ili drugom ovlašćenom licu iz odgovarajuće službe zavoda.

Osuđeni može, u skladu sa Zakonom, podneti pritužbu upravniku zavoda zbog povrede prava ili drugih nepravilnosti koje su u zavodu učinjene prema njemu.

Ukoliko se predmet pritužbe odnosi na jedan ili više podnesaka iz stava 1. ovog člana osuđeni će u obrazloženju pritužbe navesti razloge zbog kojih je nezadovoljan odgovorom ovlašćenog lica.

Ukoliko se pritužba odnosi na težu povredu radnih obaveza i dužnosti od strane zaposlenog lica, upravnik ili lice koje on odredi, odmah će ispitati osnovanost pritužbe i preduzeti mere za sprečavanje daljeg nastupanja štetnih posledica.

Ukoliko se pritužba odnosi na ugrožavanje ili povredu tela ili zdravlja osuđenog, upravnik zavoda će, u skladu sa Zakonom, narediti da lekar odmah pregleda osuđenog i da o tome sačini izveštaj.

Poverljiv razgovor sa upravnikom zavoda

Član 55

Osuđeni koji zahteva da se neposredno obrati upravniku zavoda i da sa njim usmeno razgovara, pismeni zahtev dostaviće preko posebnog sandučeta.

Upravnik zavoda će obaviti razgovor sa osuđenim. Ukoliko navedeni razlozi nemaju poverljiv karakter uputiće ga na Zakonom i ovim pravilnikom propisan način ostvarivanja i zaštite prava.

Žalba

Član 56

Osuđeni koji ne dobije odgovor na pritužbu ili nije zadovoljan donetim rešenjem ima pravo, u skladu sa Zakonom, da u roku od osam dana od dana prijema rešenja, podnese žalbu direktoru Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (u daljem tekstu: Uprava).

U žalbi osuđenog navodi se broj odluke na koju se žali i u kom pogledu je nezadovoljan donetom odlukom.

Predaja podneska

Član 57

Podnesak, pritužbu i žalbu osuđeni podnosi u tri primerka, od kojih se jedan upućuje nadležnom organu, jedan ostaje kod osuđenog, a jedan se ulaže u lični list osuđenog.

Neposredna pritužba direktoru Uprave

Član 58

Ako osuđeni smatra da je njegovo pravo povređeno postupanjem upravnika zavoda može, u skladu sa Zakonom, podneti pritužbu direktoru Uprave, u zatvorenoj koverti.

Ako direktor Uprave ili lice koje on ovlasti utvrdi da pritužba nije podneta iz razloga navedenog u stavu 1. ovog člana, pritužbu će, u skladu sa Zakonom, dostaviti nadležnom organu i o tome će obavestiti osuđenog.

Prituživanje nadzoru

Član 59

Osuđeni se može bez prisustva službenih lica u zavodu pritužiti ovlašćenom licu koje, u skladu sa Zakonom, nadzire rad zavoda.

Ovlašćeno lice koje nadzire rad zavoda će ispitati navode iz pritužbe i utvrđeno činjenično stanje opisati u izveštaju, odnosno zapisniku o nadzoru.

Sudska zaštita

Član 60

Osuđeni ima pravo, u skladu sa Zakonom, da podnese zahtev za sudsku zaštitu protiv odluke direktora Uprave, u roku od tri dana od dana dostavljanja odluke, ako smatra da je time nezakonito ograničeno ili povređeno neko od njegovih prava predviđeno Zakonom.

Izuzetno, osuđeni može, u skladu sa Zakonom, podneti zahtev za sudsku zaštitu direktno sudiji za izvršenje u slučaju kada mu je pravo na život ili telesni integritet ozbiljno ugroženo.

Protiv odluke sudije za izvršenje o zahtevu iz stava 2. ovog člana osuđeni može izjaviti žalbu, u skladu sa Zakonom.

Podnošenje pritužbe Zaštitniku građana

Član 61

Osuđeni može podneti pritužbu Zaštitniku građana, u skladu sa zakonom.

Osuđeni podnosi pritužbu u zapečaćenoj koverti. Zavod obezbeđuje dovoljan broj koverata za osuđene, u skladu sa zakonom.

Zaštita u slučaju podnošenja podneska

Član 62

Podnošenje podnesaka, pritužbi, žalbi ili tužbi, ne povlači odgovornost osuđenog i on zbog toga ne može biti izložen bilo kakvom kažnjavanju, maltretiranju ili uznemiravanju.

Inicijative i mišljenja osuđenih

Član 63

Zavod omogućava da osuđeni, preko svojih predstavnika, podnose pismene predloge i mišljenja upravniku zavoda o pitanjima koja su od značaja za život i rad osuđenih u zavodu.

Na upućene predloge i mišljenja osuđenih, upravnik zavoda će pismeno odgovoriti.

Pravna pomoć

Član 64

Služba za opšte poslove u zavodu, u skladu sa Zakonom, pruža osuđenom pravnu pomoć u vezi sa izvršenjem kazne zatvora.

Ponašanje osuđenih za vreme izdržavanja kazne

Član 65

Tokom izvršenja kazne zatvora osuđeni je dužan da se ponaša u skladu sa Zakonom i propisima donetim na osnovu Zakona, kao i po nalogima službenih lica, osim ako bi izvršenje naloga bilo protivpravno.

Osuđeni su obavezni da se pristojno ponašaju prema zaposlenima u zavodu i licima koja posećuju zavod.

Pri susretu sa zaposlenima u zavodu i drugim licima osuđeni je obavezan da u stojećem stavu otpozdravi odgovarajućim pozdravom prema dobu dana.

Kada leži bolestan, kao i za vreme obroka, osuđeni nije dužan da otpozdravi u stojećem stavu.

Osuđeni se prilikom obraćanja predstavlja ličnim imenom i zaposlene u zavodu oslovljava zvanjem koje imaju u službi.

Zaposleni u zavodu osuđenog oslovljavaju ličnim imenom, obavezni su da se pristojno ponašaju prema osuđenom i da otpozdrave na njegov pozdrav.

Osuđeni i zaposleni u zavodu međusobno se oslovljavaju sa: "Vi".

Raspored dnevnih aktivnosti

Član 66

Ustajanje, lična higijena, spremanje prostorija, doručak i priprema za rad u okviru programa postupanja obavljaju se kao dnevne aktivnosti u periodu od 7,00 do 8,00 časova.

Osuđeni ručak obavljaju u periodu od 13,00 do 15,00 časova, a večeru od 18,00 do 19,00 časova.

Povečerje i spavanje traje od 23,00 do 7,00 časova.

Na znak povečerja gasi se svetlo.

Upravnik zavoda može, prema potrebi radnog angažovanja osuđenih, utvrditi drugačiji raspored dnevnih aktivnosti.

Praćenje TV programa i ustajanje

Član 67

Upravnik zavoda ili lice koje on za to odredi može dozvoliti praćenje TV programa i posle znaka povečerja.

Nedeljom i neradnim danima znak za ustajanje daje se jedan čas kasnije.

Na dati znak za ustajanje nisu u obavezi da ustaju osuđeni koji se nalaze na lekarskoj pošti.

IV PREMEŠTAJ, PREKID IZVRŠENJA KAZNE I OTPUŠTANJE OSUĐENOG

Podnošenje molbe za uslovni otpust

Član 68

Molbu za uslovni otpust, posle izdržane dve trećine kazne zatvora, osuđeni može uputiti sudu koji je doneo presudu u prvom stepenu. Molba se upućuje preko zavoda.

Prevremeno otpuštanje

Član 69

Direktor Uprave može, u skladu sa Zakonom, prevremeno otpustiti osuđenog sa izdržavanja kazne najviše šest meseci do isteka kazne, ako je izdržao devet desetina kazne, zbog dobrog vladanja osuđenog i postignutih rezultata u programu postupanja, na predlog upravnika zavoda.

Predlog iz stava 1. ovog člana, u skladu sa Zakonom, podnosi upravnik zavoda, na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja stručnog tima.

Premeštaj i prekid izvršenja kazne

Član 70

Na inicijativu osuđenog ili po službenoj dužnosti, upravnik zavoda može direktoru Uprave podneti predlog za premeštaj osuđenog u drugi zavod.

Molbu za prekid izvršenja kazne osuđeni podnosi direktoru Uprave, preko zavoda.

Priprema za otpuštanje osuđenog

Član 71

Zavod je dužan, u skladu sa Zakonom, da pre otpuštanja osuđenog sa izvršenja kazne zatvora, u okviru programa postupanja, utvrdi program pripreme za otpust i pomoći nakon otpuštanja.

Otpuštanje

Član 72

Osuđeni se otpušta iz zavoda, u skladu sa Zakonom, onog dana kada mu je istekla kazna.

Ako istek kazne pada u subotu, nedelju ili u dane državnog praznika, osuđeni se otpušta, u skladu sa Zakonom, poslednjeg radnog dana koji prethodi tim danima.

Osuđenom se, u skladu sa Zakonom, prilikom otpuštanja predaju stvari i predmeti koje mu je zavod čuvao, ušteđevina i novac koji je primio za vreme izdržavanja kazne, a nije ga potrošio u zavodu.

Predaju i prijem stvari i novca iz stava 3. ovog člana pismeno potvrđuju službeno lice koje obavlja predaju i osuđeni koji prima stvari i novac. Osuđeni predaje sve stvari kojima je bio zadužen za vreme boravka u zavodu.

V SHODNA PRIMENA PRAVILNIKA PREMA PREKRŠAJNO KAŽNJENIM LICIMA

Član 73

Odredbe ovog pravilnika shodno se primenjuju prema prekršajno kažnjenim licima, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

VI ZAVRŠNE ODREDBE

Prestanak važenja ranijeg Pravilnika

Član 74

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o kućnom redu u kazneno-popravnim zavodima i okružnim zatvorima ("Službeni glasnik RS", br. 72/10 i 6/12).

Stupanje na snagu

Član 75

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".